

14. De hemelse rechtbanken

Introductie

Een thema dat bij de bespreking van de geestelijke strijd niet mag ontbreken en hier in zekere zin zelfs aan voorafgaat, is het thema van de hemelse rechtbanken. De geestelijke strijd die in ons leven en om ons heen woedt, is voor een groot deel ook een juridische strijd, die in de hemelse rechtbanken wordt uitgevochten. In Openbaring 12:10 staat dat satan ons en onze geloofsgenoten voortdurend aanklaagt in de hemel, tot op de tijd van het einde, wanneer hij definitief uit de hemel wordt geworpen (zie het document 'Oorzaken van geestelijke strijd'). Daar waar satan rechten kan claimen en ons kan aanklagen, daar heeft hij meer macht en ruimte om op aarde zijn plannen uit te voeren. In dit document willen we verkennen hoe we dit principe tot een wapen in de geestelijke strijd kunnen maken.

De hemelse rechtbanken in de Bijbel

In de Bijbel wordt regelmatig gerefereerd aan de hemelse rechtbanken. God heeft zijn rechterstoel in de hemel, maar Hij heeft ook een heel gerechtshof, dat tot op zekere hoogte vergelijkbaar is met de aardse rechtbanken. In dit gerechtshof zijn rechters, aanklagers en advocaten actief. Ook zijn er wetsboeken en boeken waarin alle daden van de mensen bijgehouden worden. Er worden rechtszaken gevoerd en argumenten uitgewisseld. Er worden beslissingen genomen en daarna ook uitgevoerd. Dit heeft gevolgen voor wat zich op de aarde afspeelt. Laten we kijken wat de Bijbel hierover zegt:

Daarna liet Hij mij de hogepriester Jozua zien, die voor het aangezicht van de Engel van de Heer stond, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen. De Heer zei echter tegen de satan: De Heer zal u bestraffen, satan! De Heer, Die Jeruzalem verkiest, zal u bestraffen. Is deze Jozua niet een stuk brandhout dat aan het vuur ontruikt is? Nu was Jozua in vuile kleren gekleed, terwijl hij voor het aangezicht van de Engel stond. Toen nam Hij het woord en zei tegen hen die voor Zijn aangezicht stonden: Trek hem de vuile kleren uit! Daarop zei Hij tegen hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen en zal u feestkleren aantrekken. Vervolgens zei Ik: Laat hen een reine tulband op zijn hoofd zetten. Daarop zetten zij de reine tulband op zijn hoofd en trokken hem feestkleren aan, terwijl de Engel van de Heer erbij stond. Toen verzekerde de Engel van de Heer Jozua: Zo zegt de Heer van de legermachten: Als u in Mijn wegen gaat en als u uw taak ten behoeve van Mij vervult, dan zult u ook Mijn huis besturen... (Zacharia 3:1-7)

We lezen in dit gedeelte over een rechtszaak in de hemel. De rechtszaak heeft betrekking op hogepriester Jozua, die op dat moment gewoon nog in leven is en als hogepriester functioneert op aarde. Zacharia ziet in een visioen hoe er in de hemel een rechtszaak wordt gevoerd over deze hogepriester Jozua. Satan staat hierbij als officiële aanklager aan de rechterzijde van Jozua. Op het moment dat Zacharia deze rechtszaak binnenkomt, wordt net het eindvonnis in de zaak uitgesproken. God bestraft satan en gebiedt dat Jozua in nieuwe kleding gehuld moet worden. Dit staat voor het wegnemen van de zonden en ongerechtigheden van hogepriester Jozua. Deze zullen hem dus niet meer aangerekend worden in de hemelse rechtbank.

Vervolgens wordt er een gerechtelijke uitspraak gedaan, die gevolgen op aarde zal hebben. Het is een voorwaardelijke uitspraak: als Jozua in de wegen van de Heer gaat en zijn taak goed vervult, dan zal hij in staat gesteld worden om Gods huis te besturen. Als Jozua trouw is aan zijn roeping, dan zal God hem dus zegenen met hemelse autoriteit. Laten we nog een ander Bijbelgedeelte bekijken uit Job:

Het gebeurde op een dag, dat de zonen van God (engelen) kwamen om hun opwachting te maken bij de Heer, dat ook de satan in hun midden kwam. Toen zei de Heer tegen de satan: Waar komt u vandaan? En de satan antwoordde de Heer en zei: Van het rondtrekken over de aarde en van het rondwandelen erover. De Heer zei tegen de satan: Hebt u ook acht geslagen op Mijn dienaar Job? Want er is niemand op de aarde zoals hij, een vroom en oprecht man, hij is godvrezend en keert zich af van het kwaad. Toen antwoordde de satan de Heer en zei: Is het zonder reden dat Job God vreest? Hebt Ú niet voor hem en voor zijn huis en alles wat hij heeft, een beschutting gemaakt? Het werk van zijn handen hebt U gezegend en zij vee breidt zich steeds verder uit in het land. Maar steek toch Uw hand uit en tref alles wat hij heeft. Voorwaar, hij zal U in Uw aangezicht vaarwel zeggen. De Heer zei tegen satan: Zie, alles wat hij heeft, is in uw hand; alleen naar hemzelf mag u uw hand niet uitsteken. En de satan ging weg van het aangezicht van de Heer. (Job 1:6-12)

Kennelijk maakten de zonen van God op vastgestelde tijden hun officiële opwachting bij de Heer. Met de zonen van God worden hier de engelen bedoeld. Zij kwamen dan samen als raad, gerechtshof of koninklijke vergadering om plannen te bespreken en gerechtelijke uitspraken te doen. In de Bijbel wordt er vanuit gegaan dat de koning ook de hoogste rechtspraak doet, dus de rechtbank en de regering vallen in de Bijbel haast samen. Zo lezen we bijvoorbeeld over de beroemde rechtszaak van koning Salomo, waarbij hij bepaalde wie de ware moeder van een baby was.¹ Als de engelen officieel samenkomen bij God, dan is dat voor regeringsdoeleinden en ook voor gerechtelijke doeleinden. De koningen regeerden door wetten uit te vaardigen en gerechtelijke uitspraken te doen. Zo doet God dat ook te midden van de engelen. Deze vergadering van engelen wordt in de Bijbel ook wel de godenraad genoemd. Zo staat er geschreven in Psalm 82:1: *Een psalm van Asaf. God staat in de godenraad, Hij oordeelt te midden van de goden (engelen).*

Op een dag kwam ook satan deze godenraad binnen. Ook hij maakte zijn opwachting bij de Heer. Kennelijk kon en mocht hij dat ook. Hij heeft namelijk nog een officiële rol als aanklager binnen het hemelse gerechtshof, zelfs na zijn zondeval. God verbiedt satan ook niet om binnen te komen, maar gaat gewoon met Hem in overleg. Hij vraagt satan naar wat hij gedaan heeft en naar zijn bevindingen. Deze worden meegewogen in de beslissingen van Gods rechtbank. En satan komt hier overeen met God dat hij Job mag beproeven en testen om te kijken of zijn toewijding aan de Heer stand zal houden. Dit heeft directe gevolgen voor Jobs leven op aarde. Satan kan niet zomaar alles doen wat hij wil, want God stelt wel een grens aan wat hij mag doen. Satan mag zijn hand niet naar Job zelf uitsteken.

In twee teksten staat iets beschreven van hoe de hoogste hemelse rechtbank eruit ziet. We vinden deze beschreven in Daniël 7 en Openbaring 20:

Ik keek toe totdat er tronen werden geplaatst en de Oude van dagen Zich neerzette. Zijn gewaad was wit als de sneeuw en het haar van Zijn hoofd als zuivere wol. Zijn troon waren vuurvlammen en de wielen ervan waren laaiend vuur. Een rivier van vuur stroomde en ging voor Zijn aangezicht uit. Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Zijn aangezicht. Het gerechtshof hield zitting en de boeken werden geopend. (Daniël 7:9-10)

En ik zag een grote witte troon, en Hem Die daarop zat. Voor Zijn aangezicht vluchtten de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was. En ik zag de doden, klein en groot, voor God staan. En de boeken werden geopend en nog een ander boek werd geopend, namelijk het boek des levens. En de doden werden geoordeeld overeenkomstig wat in de boeken geschreven stond, naar hun werken. (Openbaring 20:11-12)

¹ 1 Koningen 3.

We lezen dus over een grote witte Troon, waarop God zit. Maar we lezen ook over andere tronen, waarop kennelijk andere rechters zitten. Verder lezen we over verschillende boeken, die geopend worden in de rechtbanken. Daarin zijn wetten en daden beschreven. Ook zien we dat de Troon van God uit vuur bestaat en dat er een rivier van vuur uit zijn Troon komt stromen. Verder lezen we over de aanwezigheid van miljoenen engelen rond de Troon.

Openbaring 20 bespreekt de hemelse rechtbank, zoals deze eruit ziet bij het Laatste Oordeel. Dit is het moment dat alle overledenen voor Gods Rechterstoel moeten verschijnen om verantwoording over hun leven af te leggen. Je zou nu kunnen denken dat deze Rechterstoel pas op dat moment wordt neergezet, maar uit Daniël 7 kunnen we afleiden dat dit niet het geval is. In Daniël 7 wordt namelijk over een eerder tijdstip gesproken, dan het Laatste Oordeel. Er worden namelijk bepaalde tijden verordeneert voor de boze rijken, die over de aarde regeren. Bij Gods rechterstoel wordt besloten dat deze rijken nog even mogen door regeren. Dit kan dus niet over het Laatste Oordeel gaan, waarbij hemel en aarde al zijn voorbijgegaan en alleen Gods Rijk overblijft. Kennelijk houdt God ook tussentijdse vergaderingen met zijn hemelse Rechtbank om beslissingen over het aardse wereldgebeuren uit te vaardigen.

Er is in Daniël 7 niet alleen sprake van Gods Troon, maar ook van andere tronen. Wie zouden er nu op die andere tronen zitten en samen met God oordelen? Wel, daar heeft Jezus zelf een aanwijzing over gegeven in het evangelie van Mattheüs:

En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen. (Mattheüs 19:28)

Kennelijk mogen de twaalf apostelen samen met Jezus regeren en oordelen over de twaalf stammen van Israël. Iedere apostel regeert en spreekt recht over één van de stammen van Israël. En ook de overige gelovigen zullen met Jezus op een troon zitten, volgens Openbaring 3:21:

Wie overwint, zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen heb, en Mij met Mijn Vader op Zijn troon gezet heb.

Het is heel goed mogelijk dat de apostelen nu al oordelen en regeren over de twaalf stammen van Israël in de hemel. Jezus heeft zich immers volgens het bovenstaande vers nu al op zijn troon gezet en volgens Mattheüs 19:28 zouden op dat moment de apostelen met Hem mee mogen regeren. Kennelijk maken de twaalf apostelen deel uit van de vierentwintig oudsten, die een gekroonde plaats hebben rondom Gods Troon, volgens Openbaring 4:4,10...

Nu kunnen we denken: oké, dat speelt zich allemaal in de hemel af, maar wat moeten wij hier nu mee? Het bijzondere is dat de profeten al visioenen van de rechtbank van God kregen en daar zelfs een rol in mochten spelen. Zo horen we dat de profeet Jesaja zichzelf aanbiedt voor een taak in de hemelse rechtbank. We kunnen dit lezen in Jesaja 6:8. Ook lezen we in de Bijbel over voorbidders, die voor Gods Rechterstoel hebben gepleit voor de bestemming van volken. Zo stond Mozes veertig dagen en nachten voor Gods aangezicht om voorbede te doen voor de Israëlieten. Daarbij probeerde hij God zover te krijgen dat hij zelf uit het Boek van het Leven geschrapt zou worden, zodat het volk van de Israëlieten gered kon worden. Ook Abraham stond voor het aangezicht van de Heer, toen hij pleitte voor Sodom en Gomorra. We lezen dat hij een prachtige redevoering houdt, waarbij hij steeds opschaalt, totdat Gods gerechtelijke uitspraak definitief is. Buiten de context van de rechtbank is dit een heel vreemd gesprek, maar binnen het kader van de hemelse rechtbank, is dit verklaarbaar. Leest u zelf Genesis 18:23-33 er nog maar eens op door...

Maar we hoeven geen speciale profeten te zijn om in de hemelse rechtbanken binnen te kunnen gaan. In Hebrëen 12 wordt verteld dat wij daar als gelovigen allemaal toegang toe hebben:

Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen, en tot de Middelaar van het nieuwe verbond, Jezus, en tot het bloed van de besprenging, dat van betere dingen spreekt dan dat van Abel. (Hebrëen 12:22-24)

In dit gedeelte wordt een tegenstelling gemaakt tussen de Israëlieten, die God vanaf de Sinai hoorden spreken en de gelovigen, die God vanuit het hemelse Jeruzalem horen spreken. Kennelijk kunnen wij God daarvandaan horen spreken en we worden in vers 25 opgeroepen om daar ook acht op te slaan. Maar er staat nog meer in de bovenstaande verzen. Er staat ook dat wij genaderd zijn tot God als Rechter, tot de Middelaar Jezus en tot het bloed van Jezus, dat in de hemel spreekt. Deze zaken hebben betrekking op Gods hemelse rechtbank. God oordeelt daar als Rechter, Jezus is de Middelaar die daar voor ons pleit en zijn bloed heeft een doorslaggevende stem in de hemelse rechtbank.

Het bijzondere is dat niet alleen Jezus' bloed een stem heeft in de hemel, maar ook het bloed van Abel, die onschuldig gedood was. Kennelijk klinken er allerlei stemmen in de hemelse rechtbank en daarbij dus ook de stemmen van het bloed van de martelaren. Het bloed van de martelaren kan geestelijke doorbraken brengen in de hemelse gerechtshoven. Maar het bloed met de hoogste stem is natuurlijk het bloed van Jezus. Dit bloed pleit ons vrij van alle schuld en zonden. We mogen daar aanspraak op maken, zodat het ons zal vrijpleiten bij God.

Concreter nog is het verhaal wat Jezus vertelde over de onrechtvaardige rechter in Lukas 18. Wij mogen bij God, de Rechter van hemel en aarde, aandringen om ons recht te doen. Jezus roept zijn volgelingen daar zelfs toe op. We mogen bij God met geloof aanhouden om een uitspraak te verkrijgen.

Ook in het Oude Testament kwam al naar voren dat in principe iedereen een rol zou kunnen spelen in de hemelse rechtbanken. Soms zoekt God zelfs actief naar mensen, die de rol van advocaat op zich zouden kunnen nemen. Zo staat er het volgende geschreven in het boek Ezechiël:

Ik zocht naar iemand onder hen die een muur kon optrekken en voor Mijn aangezicht in de bres kon staan voor het land, zodat Ik het niet te gronde hoefde te richten, maar Ik vond niemand. Daarop stortte Ik Mijn gramschap over hen uit... (Ezechiël 22:30-31a)

God zocht iemand, die de zaak van het land Israël zou kunnen bepleiten en advocaat voor haar zou kunnen zijn. Maar God vond niemand, die dit wilde of kon doen. God wilde Israël persoonlijk niet te gronde richten, maar zonder advocaat kon Hij haar zaak niet hard maken in zijn hemelse rechtbanken. God heeft hierin ook de medewerking van anderen nodig om een zaak te kunnen bepleiten. Hij gaat niet om zijn eigen rechtvaardige standaarden heen. Bovendien staat er geschreven in Psalm 115:16 *De hemel, de hemel is van de Heer, maar de aarde heeft Hij aan de mensenkinderen gegeven.* God delegeerde zijn autoriteit over de aarde aan de mensen. Dus als het zaken op aarde aangaat, is God afhankelijk van de medewerking van de mens, om een zaak hard te kunnen maken. God zoekt onze participatie in de hemelse rechtbanken. Aan ons is de opdracht gegeven om Gods wil naar de aarde toe te bidden, zoals het in de hemel gedaan wordt, volgens het Onze Vader.

Ik denk dat God ook vandaag de dag mensen zoekt, die het in zijn rechtbanken op willen en kunnen nemen voor hun volk, familie, omgeving, etc. En iedereen die gelooft in Jezus, komt daar in principe voor in aanmerking. Alleen; vindt God mensen, die dit ook willen doen? Dat is de vraag...

De hemelse rechtbanken als geestelijk wapen

Hoe kunnen we deze Bijbelse kennis over de hemelse rechtbanken nu inzetten als wapen in de geestelijke strijd? Wel, de boze kan ons aanvallen, zolang hij hemelse rechten heeft om dat te doen. Zodra die ingetrokken worden, dan zal dat een stuk moeilijker worden voor hem. Dan gaat hij namelijk zijn boekje te buiten en hebben Gods engelen alle recht om satan daarin te bevechten. Daarom mogen we God om openbaring vragen over de rechten, die satan nog tegen ons heeft. Ook mogen we God vragen of er nog rechtszaken in de hemel tegen ons lopen, die nog open staan. En we mogen zelfs vragen aan God of er nieuwe zaken over ons leven geopend mogen worden.

Wij hebben allemaal gezondigd en onze voorouders ook en onze gemeenschappen waar we deel van uitmaken. Er staan dus schulden open uit het verleden. Satan kan deze openstaande schulden gebruiken om ons aan te klagen in de hemel en speelruimte te verkrijgen om ons aan te vallen. Maar als God deze dingen aan ons openbaart, dan kunnen we onze schuld belijden en het bloed van Jezus ter verzoening aanroepen. We mogen op het bloed van Jezus pleiten in iedere rechtszaak, die tegen ons openstaat. Daarmee komen de rechten van de boze namelijk te vervallen. Dit zal zijn effect oogsten in de geestelijke strijd. Overwinningen zullen gaan volgen.

Dit kan allemaal best wel hoogdravend klinken, maar eigenlijk is het idee vrij simpel. Het idee is dat we God als Rechter aanspreken in onze gebeden. Vaak bidden we alsof we God de Vader nog over moeten halen om ons te zegenen, maar zo ligt het niet. God wil ons heel graag zegenen. Hij wil alleen dat wij in gebed met Hem samenwerken en met Hem getuigen en pleiten op zijn woorden en beloftes, zodat Hij ook daadwerkelijk de orders vanuit de hemelse rechtbank kan geven. Wat wij dus mogen doen in gebed is dat we God als Rechter benaderen en om een uitspraak vragen over zaken in ons leven en onze omgeving. We mogen daarbij pleiten op zijn Woord, zijn beloftes, Jezus' bloed, etc. Zo zoeken we de samenwerking op met God om zijn plannen op aarde gestalte te geven.

Een ander stukje, wat hierbij hoort, is dat we God vragen om zijn plannen te laten zien aan ons. Als we daadwerkelijk stil worden en naar Hem gaan luisteren, dan kan Hij ons laten weten welke plannen er over ons leven geschreven staan in de hemelse boeken, zodat we daarop kunnen gaan pleiten en die ook kunnen gaan proclameren en uitleven. Als we stil worden en God vragen om te spreken, dan kan God woorden, beelden of indrukken geven, waarmee we verder kunnen bidden. Zo zoeken we de samenwerking met de hemelse Rechter op en werken we met Hem mee. Dat is wat God van ons vraagt, als Hij ons leert bidden: 'Uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo ook op aarde'.

Nog een laatste woord over de geestelijke strijd. Velen vechten deze strijd uit op eigen initiatief. Dan is het heel hard strijden en met weinig resultaat. Wanneer we echter de rechten in de hemel verkrijgen om ons te verweren tegen de boze machten, dan strijden we aan de zijde van God. Dit zal ons de overwinning kunnen geven in de geestelijke strijd. Het bidden en pleiten bij God als hemelse Rechter, gaat dus eigenlijk aan de geestelijke strijd vooraf. We kunnen wel gaan vechten, zonder rechten, maar dan zijn we als soldaten, die een vijand bevechten, zonder dat zij daar de orders van het leger voor hebben gekregen. Dat zal niet veel opleveren waarschijnlijk. Ik daag u uit om God als Rechter te benaderen en Hem om uitspraken te vragen over uw leven en de strijd, die u tegenkomt.

Verder lezen of kijken?

Henderson, R. (2016). *Procederen in de hemelse rechtbanken. Geef God het wettige recht om Zijn passie te vervullen en onze gebeden te beantwoorden.*

<https://www.youtube.com/watch?v=Wso2CyaIXEA> (<https://www.jchonline.ca/>)